

Til lovforslag nr. L 109 og L 110. Betænkning afgivet af arbejdsmarkedsudvalget den 24. maj 1985

Betænkning

over

I. Forslag til lov om ændring af lov om arbejdstilbud til ledige

(Uddannelsesydelse og iværksætterydelse til ledige over 25 år)

II. Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.

(Forlænget dagpenget)

Udvalget har behandlet lovforslagene i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til arbejdsministeren og undervisningsministeren, som ministrene har besvaret skriftligt; spørgsmål og svar vil senere fremkomme i et særskilt bilagshæfte til denne betænkning. Udvalget har ligeledes stillet spørgsmål til statsministeren, som denne har besvaret i et samråd.

Udvalget har endvidere modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra:

Anlægs- og Bygningsarbejdernes Fagforening, Århus afd.,
 Arbejdernes Fællesorganisation, Frederikshavn afd.,
 Arbejdernes Fællesorganisation, Lyngby afd.,
 Arbejdernes Fællesorganisation, Næstved afd.,
 Arbejdernes Fællesorganisation, Odense afd.,
 Arbejdernes Fællesorganisation, Roskilde afd.,
 Arbejdernes Fællesorganisation, A-kasseudvalget, Slagelse afd.,
 Arbejdernes Fællesorganisation, Sønderborg afd.,
 Arbejdernes Fællesorganisation, Vejle afd.,
 Arbejdernes Fællesorganisation, Ålborg afd.,

Arbejdsløshedsgruppe på det pædagogiske område, Silkeborg,
 Arbejdsløshedsklubben på Mors,
 Arkitekternes Fagforening,
 Bibliotekarforbundet, arbejdsløshedsudvalget,
 Bjergsted kommune,
 Butikshandelens Fællesråd,
 Byggefagenes Lands sammenslutning, forretningsudvalget,
 Byggefagenes Sammenslutning, Århus afd.,
 Byggefagenes Samvirke, København,
 Byggefagenes Samvirke, Ålborg,
 Bygningsarbejderne, Byggepladsen Hvidovrevej 49, Rødovre,
 Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund, Randers afd.,
 Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund, Århus afd.,
 Dansk Elforbund, Århus afd.,
 Dansk Erhvervsvejleder Forening,
 Dansk Journalistforbund, Journalisternes Arbejdsløshedskasse,
 Dansk Kommunalarbejderforbund, Holbæk afd.,
 Dansk Kommunalarbejderforbund, Århus afd.,
 Dansk Kvindesamfund, Århus kredsen,
 Dansk Magisterforening,
 Dansk Metalarbejderforbund, Århus afd.,
 Dansk Socialrådgiverforening,

De pædagogiske Fagforeningers arbejds-
løshedsudvalg,
Den Forebyggende Børneforsorgs Arbejds-
løshedskasse,
Den kgl. Porcelainsfabrik, tillidsmands-
gruppen,
Den tværfaglige arbejdsløshedsgruppe,
Odense,
FA/DJØF-Vest, Foreningen af arbejdsløse
under DJØF,
FA/DJØF-Øst, Foreningen af arbejdsløse
under DJØF,
Foreningen af arbejdsløse magistre, Kø-
benhavn,
Fællesklubben for Børneforsorgens Ar-
bejdsløshedskasse,
HK-ansatte i fagforeninger og A-kasser i
Nordjylland, medlemmer af Branche-
klubben,
HK, Handels- & Kontorfunktionærernes
Forbund i Danmark, Holbæk-Nykøbing
Sj. afd.,
HK, Handels- & Kontorfunktionærernes
Forbund i Danmark, Nykøbing Falster
afd.,
HK, Handels- & Kontorfunktionærernes
Forbund i Danmark, Århus afd.,
HK, Handels- & Kontorfunktionærernes
Forbund i Danmark, Arbejdsløshedsud-
valget, Viborg,
Husligt Arbejderforbund, Holbæk afd.,
Husligt Arbejderforbund, Randers afd.,
Håndværksrådet,
Jernets Arbejdsgiver Forening,
Klubben af Socialrådgivere, Holbæk kom-
mune,
Kvindeligt Arbejderforbund, Holbæk,
Landsforeningen for beskæftigelseskon-
sultanter,
Landsammenslutningen af Hospitalslabo-
ranter,
METAL, afd. 13, København,
Murerarbejdsmandenes Fagforening, År-
hus afd.,
Murerforbundet i Danmark, Århus afd.,
Postarbejdernes Fagforening,
Pædagogisk Kartel, afd. 4,
Pædagogisk Kartel, Tårnby-Drøge,
Pædagogisk Medhjælper Forbund, Århus
afd.,
Sammenslutningen Selvstændige Vindues-
polerere,
SiD, Specialarbejderforbundet i Danmark,
Holbæk afd.,

SiD, Specialarbejderforbundet i Danmark,
Horsens afd.,
SiD, Specialarbejderforbundet i Danmark,
Pandrup afd.,
SiD, Specialarbejderforbundet i Danmark,
Randers afd.,
SiD, Specialarbejderforbundet i Danmark,
Sæby afd.,
SiD, Specialarbejderforbundet i Danmark,
Tønder/Løgumkloster, arbejdsløsheds-
udvalget,
Socialpædagogernes Landsforbund, Århus
afd.,
Syerskernes Fagforening, Århus afd.,
Tillidsmandsringen, Horsens,
Tværfaglige arbejdsløshedsudvalg, Hor-
sens, og
Århus Lærerforening.

Herefter indstiller et *flertal* (det konservative folkepartis, venstres, det radikale venstres og kristeligt folkepartis medlemmer af udva-
get) lovforslagene til *vedtagelse* med de af
arbejdsministeren stillede og af flertallet til-
trådte ændringsforslag.

Flertallet lægger afgørende vægt på, at der
fremskaffes tilstrækkeligt med uddannelses-
muligheder såvel i antal som geografisk for-
delt i forhold til den personkreds, som lov-
forslaget (L 109) omfatter med de stillede
ændringsforslag. Inden for arbejdsmarkeds-
uddannelserne oprettes 2.000 nye tilbud med
længerevarende kurser; udbygningen får fuld
virkning fra 1986, men allerede fra juli og i
løbet af efteråret 1985 kan ca. 1.000 ledige
starte på disse uddannelser. Inden for under-
visningsministeriets område kan der på
grundlag af det forventede søgningsmønster
generelt samt afsatte bevillinger på finanslo-
ven for 1985 tilvejebringes ca. 4.800 uddan-
nelsespladser inden for erhvervsuddannelser-
nes område, ca. 6.200 kursustilbud inden for
såvel erhvervsuddannelsernes, de videregåen-
de uddannelser, den almene voksendannelse
som den erhvervsrettede efteruddan-
nelse områder, ca. 2.000 tilbud etableret på
lokalt initiativ på grundlag af en særlig stats-
lig tilskudspulje og ca. 1.000 tilbud i form af
enkeltfagskurser og andre korte kombinati-
onsmoduler ved universiteter og øvrige høje-
re læreanstalter. Herudover står hele det øv-
rige uddannelsessystem til rådighed for de
ledige, inkl. prøveforberedende enkeltfagsun-
dervisning og kurser på folkehøjskoler m.v.,

hvor der er helt fri adgang. Endelig kan kurser på daghøjskoler benyttes.

Imidlertid vil det nærmere behov først kunne registreres, når de ledige selv har haft lejlighed til at tage stilling. I denne forbindelse skal flertallet understrege det allerede fremsatte løfte om at skaffe tilstrækkeligt med uddannelsesmuligheder på områder med gode beskæftigelsesmuligheder, finansieret enten ved kompenserende besparelser eller ved tillægsbevillinger. Flertallet har her noteret sig undervisningsministerens og arbejdsministerens tilsagn om, at de nødvendige pladser kan skaffes hurtigt, hvis et eventuelt behov viser sig. Da der er betydelig usikkerhed om ordningens omfang, vil flertallet fra starten følge ordningen tæt for at vurdere, om der er tilstrækkelig kapacitet både på uddannelsessiden og i det administrative system. Regeringen har iværksat planlægningen for de kommende år, men vil også lade erfaringerne fra ordningens start indgå i vurderingen af de krav, der skal opfyldes i 1986, for at man kan leve op til forpligtelsen om, at der skal være tilstrækkeligt med uddannelsesmuligheder på områder med gode beskæftigelsesmuligheder. Forpligtelsen indebærer, at alle langtidsledige inden for de 2½ år, hvor uddannelsesydelser kan oppebæres, har mulighed for at følge en uddannelse, der har gode beskæftigelsesmuligheder. Bestemmelserne om nedsatte dagpenge bygger bl.a. på denne forudsætning. I den forbindelse skal det også understreges, at lovene skal til revision i folketingsåret 1986-87, det vil sige inden de første ledige i januar 1988 i givet fald kommer på forlængede dagpenge, såfremt de enten ikke udnytter uddannelsesmuligheden eller mod forventning ikke får beskæftigelse efter gennemført uddannelse.

Ordringen træder i kraft 1. juli 1985. Flertallet er klar over, at der er ganske kort tid fra lovenes vedtagelse til ikrafttrædelsen. Det kan derfor være nødvendigt i en kort overgangsperiode at administrere ud fra et foreløbigt grundlag, herunder fravige enkelte bestemmelser, f.eks. om tilmeldingsfrister m.v. Til imødegåelse af den situation, at forhandlingerne med arbejdsløsheds-kasserne ikke har kunnet afsluttes så betids, at den endelige administration af uddannelses- og iværksætterydelse kan fungere fra ordningens start, vil der blive åbnet mulighed for indtil 1. ok-

tober 1985, at lade uddannelsesydelser/iværksætterydelse udbetale fra finanslovs-kontoen for arbejdsløshedsdagpenge.

Arbejdsministeren har over for udvalget redegjort for det samarbejde, der er under opbygning mellem arbejdsmarkedets myndigheder og uddannelsesinstitutioner omkring de langtidslediges baggrund, kvalifikationer samt ønsker, arbejdsmarkedets behov for arbejdskraft og uddannelsesmyndighedernes planlægning af relevante uddannelser. Arbejdsministeren har i den forbindelse oplyst, at informations- og vejledningsindsatsen over for de ledige vil blive tilrettelagt med udgangspunkt i det almindelige fremmødesystem, således at det falder naturligt i forhold til arbejdsformidlingens øvrige rutiner. Ud over arbejdsformidlingen, som har ansvaret for at yde den generelle information til de ledige om uddannelses- og iværksætterordningerne, vil også en række andre myndigheder yde relevant information, f.eks. arbejdsløsheds-kasser, faglige organisationer, uddannelsesinstitutioner, kommunale »beskæftigelseskontorer« og sociale myndigheder. Disse myndigheder vil løbende modtage materiale om ordningerne.

Af hensyn til planlægningen af uddannelser med uddannelsesydelse vil det være nødvendigt at give information om uddannelsesydelser på et relativt tidligt tidspunkt i ledighedsforløbet. Således vil der ved den individuelle samtale forud for arbejdstilbuddet blive informeret om uddannelsesydelser og iværksætterydelse, men det vil være efter afslutningen af arbejdstilbudsperioden, at den væsentligste information vil blive givet om de konkrete uddannelsesmuligheder.

Umiddelbart efter arbejdstilbudsperioden vil de ledige, der ikke opnår beskæftigelse og derfor igen møder frem på arbejdsformidlingen, modtage en invitation til en særlig information om uddannelsesestilbuddet og iværksætterordningen i form af deltagelse i informationsmøder eller, hvis de lokale forhold gør det mere hensigtsmæssigt, ved individuelle samtaler. Som et væsentligt led i vejledningen tilbydes den ledige, at deltagelsen i informationsmøder følges op med en individuel samtale. Ud over at give en orientering om ordningerne vil der blive orienteret og vejledt om beskæftigelses- og uddannelsesmulighederne i relation til forudsætninger og ønsker hos den enkelte ledige og de nærmere vilkår,

Bet. o. lovf. vedr. arbejdstilbud til ledige m.m.

herunder optagelsesbetingelser, ledige pladser og tilmeldingsfrister på forskellige uddannelser.

Det er flertallets overbevisning, at der med ændringen af arbejdstilbudsordningen sker en afgørende forbedring af de langtidslediges muligheder på arbejdsmarkedet. De langtidsledige vil efter et gennemført uddannelsesstilbud have forbedret deres kvalifikation til at modtage et arbejde, således at arbejdsformidlingen får bedre muligheder for at finde egnet beskæftigelse for denne gruppe.

Opnås der mod forventning ikke beskæftigelse, vil den ledige få forlænget dagpengere retten og herefter være forpligtet til at overtage et rimeligt arbejde. »Rimeligt« arbejde, som i forvejen kendes fra arbejdstilbudsordningen, er et videre begreb end arbejdsløshedsforsikringslovens »passende« arbejde. Det vil sige, at arbejdsformidlingen har flere muligheder i sin søgning efter job til den ledige. Arbejdsministeren er tillige indstillet på at indskærpe arbejdsformidlingen pligten til med alle til rådighed stående midler at skaffe rimeligt arbejde til langtidsledige. I god tid inden de ledige i januar 1988 kan komme i den situation at skulle overgå til forlængede dagpenge, vil de nærmere regler vedrørende arbejdsformidlingens betjening af disse ledige, herunder om de særlige initiativer arbejdsformidlingen vil iværksætte, være udarbejdet.

Lovene skal til revision i folketingsåret 1986-87. Arbejdsministeren vil derfor i slutningen af 1986 fremlægge et erfarings- og vurderingsmateriale med henblik på at tilvejebringe det bedst mulige beslutningsgrundlag for revisionen.

I øvrigt henvises til bilagene til betænkningen indeholdende liste over uddannelsesstilbud med gode beskæftigelsesmuligheder, oversigt over uddannelsespladser samt tabeller over antallet af personer, der forventes at ophøre med arbejdstilbud i sidste halvdel af 1985.

Et *mindretal* (socialdemokratiets, socialistisk folkepartis og venstresocialisternes medlemmer af udvalget) tager skarp afstand fra disse lovforslag og deres behandling i folketinget.

Uden forudgående undersøgelser og forhandlinger med berørte myndigheder, sagskyndige eller organisationer indgik regerin-

gen og det radikale venstre en aftale i oktober sidste år om ophævelse af de langtidslediges ret til nyt arbejdstilbud, hvis de ikke i tiden efter sidste arbejdstilbud selv havde skaffet sig arbejde. I stedet skulle de have ret til en uddannelsesydelse, hvis de ellers kunne finde en uddannelsesplads. Til fremskaffelse af nye pladser blev der afsat 90 mill. kr.

Beslutningen blev truffet uden kendskab til antallet af langtidsledige, der ville blive omfattet af ordningen, og uden viden om de lediges uddannelsesbehov og faktiske muligheder for at få en uddannelse. Den skete alene på basis af tågede ideologiske forestillinger og ønsker om besparelser.

Reaktionen i offentligheden var meget kritisk over for aftalen. Det påpegedes, at virkningen ville blive, at tusindvis af mennesker ville miste deres tilknytning til arbejdsmarkedet på grund af den i forvejen høje arbejdsløshed og det helt utilstrækkelige antal nye uddannelsespladser. Konsekvensen ville blive, at mange ville blive bistandsmodtagere, mens andre slet ikke var berettiget til nogen form for støtte.

Igen uden nogen form for undersøgelser besluttede forligspartierne at lave deres egen aftale om, således at der blev foreslået sats for nedsatte dagpenge for de langtidsledige på 70 og 55 pct. af den højeste understøttelse, når de mistede deres almindelige dagpengere. Samtidig lovede man højtideligt, at der ville være uddannelsespladser til alle ledige, der måtte ønske at gøre brug af uddannelsesstilbuddet.

På basis af det nye forlig blev der dernæst udarbejdet to lovforslag, der efter høring i Landsarbejdsnævnet blev fremsat for folketinget.

Reaktionen på de modificerede forslag var ikke mindre kritisk end på den oprindelige aftale.

Landsarbejdsnævnet har kritiseret lovforslagene sønder og sammen for deres tekniske udformning, og samtlige lønmodtagerorganisationer har taget utvetydig afstand fra indholdet i forslagene. LO, FTF og AC har i fællesskab gennemført en oplysningskampagne om de negative konsekvenser af lovforslagene. Ud over landet er der foregået en engageret debat om disse lovforslag, og der har været fremført megen kritik og mange protester. Forligspartierne har stort set været ene om at forsvare lovforslagene. Selv store bor-

gerlige dagblade har taget afstand fra lovforslagene.

Folketingets arbejdsmarkedsudvalg har modtaget deputationer fra stort set alle fag og fra alle dele af landet. De fremmødte har entydigt forklaret, hvor mange langtidsledige der ville blive ramt, og hvor få uddannelses-tilbud der var til rådighed på de lokale uddannelsesinstitutioner.

Af henvendelserne fremgik det, at

- alle grupper ville blive berørt, men at især ikke-faglærte med kort skolegang ville blive ramt,
- kvinderne udgjorde mere end $\frac{2}{3}$ af de ramte,
- visse egne var særlig hårdt berørt, og at det samtidig var egne med en ringere uddannelsesdækning,
- der kun få steder var tale om ledige pladser på de almindelige erhvervs- og arbejdsmarkedsuddannelser, og at de fleste uddannelser i forvejen havde kø-problemer,
- der ikke var afsat midler til udbygning af de ordinære uddannelser, men at man mange steder var nødt til at skære aktiviteten ned som følge af besparelser, og at
- der i forvejen var ledighed i så godt som alle fag.

Udvalget har selv gennem en række spørgsmål søgt at afdække konsekvenserne og forberedelsen af lovforslagene.

Svarene fra arbejdsministeren og undervisningsministeren, som fremkommer i et senere bilagshæfte, bekræfter alle, at ordningen i praksis omfatter langt flere, end man havde regnet med, at der ikke er afsat ressourcer ud over de i oktober aftalte til nye uddannelsespladser og til vejledning og oplysning, og at der ingen målrettet planlægning har fundet sted for at få uddannelses-tilbud og langtidslediges forudsætninger til at passe sammen geografisk og fagligt.

Konklusionen var lige til at drage. Lovforslagene var i sig selv ikke gennemtænkt, og planlægningen var under al kritik. Ingen af ordningens egne forudsætninger var søgt tilvejebragt.

For at undgå den totale skandale satte forligspartierne sig for tredje gang sammen for at lappe på ordningen, og man blev den 22. maj omsider enige om at udskyde hele ordningen to år. Derfor vil de første, der falder for ordningen, tidligst komme i 1988. Herefter

ville det imidlertid kunne gå stærkt. Alene i perioden op til 1. januar 1988 vil 100.000 miste deres ret til arbejdstilbud. Mange af dem vil i de følgende år komme ned på 70 og 55 pct.

Det nye jobforligs konsekvenser var ikke oplyst i aftalen. Ikke desto mindre søgte flertallet at bremse mindretallets demokratiske mulighed for at kunne stille spørgsmål om forligets virkninger. I et samråd med statsministeren kom det frem, at regeringspartierne betragter det som en parlamentarisk uangribelig handle-måde over for et folketingsudvalg.

Heldigvis lykkedes det mindretallet at få stillet sine spørgsmål, og svarene fra arbejdsministeren viser, hvor vigtigt det er, at folketinget har mulighed for at undersøge et forslags virkninger. Ifølge de modtagne oplysninger vil 100.000 mennesker blive omfattet af lovforslagene direkte samt et ukendt antal langtidsledige, hvis sidste arbejdstilbud er afsluttet før den 1. juli i år.

Lovene skal træde i kraft den 1. juli 1985, men endnu er ingen af de nødvendige regler eller administrative procedurer på plads. Reglerne omkring den særlige iværksættelse kendes ikke, og ministeren angiver, at hun vil administrere på et »foreløbigt grundlag«, når det drejer sig om selve ordningen. Der er overhovedet ikke bevilget en personalemæssig styrkelse til det i forvejen overbelastede arbejdsformidlingssystem.

Hvad angår uddannelsespladserne inden for undervisningsministeriets rammer, er der alene tale om de »forhåndenværende søm«. Pladserne er alene udtryk for en skønnet overkapacitet i erhvervsuddannelserne, ikke for ny pladser. Det er helt tilfældigt, om der skulle være en plads, der lige netop svarede til den lediges behov. Der er i de mange måneder ingen systematisk indsats blevet gjort for at skaffe de »rigtige« pladser frem. I øvrigt fremgår det af svarene, at tilmeldingsfristen for de fleste erhvervsuddannelser i det kommende skoleår for længst er overskredet.

Ud over nogle ikke nærmere præciserede lokale kurser for de langtidsledige er der tilsyneladende inden for undervisningsministerens område ikke specielle tilbud, der er velegnede til denne gruppe, der som bekendt især består af gifte, ikke-faglærte kvinder.

Forventningen er tilsyneladende, at de langtidsledige, der i forvejen har mødt me-

gen modgang, hurtigt vil blive trætte af at lede efter tilbud, der ikke eksisterer, så regeringen kan sige, at »der var pladser nok«.

For arbejdsmarkedsuddannelsernes vedkommende viser arbejdsministerens svar, at meromkostningerne til indsatsen fra 1986 skal afholdes af AUD-fonden, d.v.s. enten gennem forhøjede bidrag eller gennem færre pladser på de almindelige specialarbejder- og efteruddannelser.

Hensigten er tydeligt nok den at give arbejdsmarkedets parter ansvaret for, at der ikke er pladser nok.

Disse svar kalder selvsagt på yderligere opklaring. Den mulighed har flertallet nægtet mindretallet. Man håber simpelt hen at kunne gennemføre denne lovgivning uden for megen offentlig omtale, og uden at konsekvenserne er kendt.

Mindretallet vender sig mod denne fremgangsmåde, som hverken er forsvarlig eller anstændig.

Joblovene er nogle af de mørkeste punkter i den borgerlige regerings politik. De er udtryk for et deprimerende menneskesyn og en meget kortsigtet interesse i at spare uanset konsekvenserne.

Havde regeringen ønsket at medvirke til at give de langtidsledige bedre uddannelsesmuligheder, havde man i foråret 1984 taget imod mindretallets forslag om frivillige uddannelsesstilbud for de langtidsledige allerede ved 1. arbejdstilbud og uden tab af rettigheder.

Mindretallet vil gøre alt for at få omstødt disse love og vil udnytte en situation med et andet flertal efter et valg til at forhindre, at de langtidsledige efter 1. januar 1988 kommer ned på 70 og 55 pct. af dagpengesatserne.

Mindretallet indstiller naturligvis lovforslagene til *forkastelse* ved 3. behandling og vil ved 2. behandling hverken stemme for eller imod ministerens ændringsforslag.

Ændringsforslag

til

I. Forslag til lov om ændring af lov om arbejdstilbud til ledige

(Uddannelsesydelse og iværksætterydelse til ledige over 25 år) (L 109)

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (KF, V, RV, CD og KrF):

Til § 1

1) I nr. 6 indsættes i det foreslåede § 9, stk. 1, nr. 2, 2. pkt., efter »§ 11,«: »hvis uddannelsen eller den selvstændige virksomhed påbegyndes, inden den ledige fylder 60 år,«.

2) I nr. 6 affattes det foreslåede § 10, stk. 4, 2. pkt., således:

»Uddannelsesydelsen kan kun udbetales, hvis der ikke samtidig udbetales en statslig uddannelsesstøtte.«

3) I nr. 6 ændres i det foreslåede § 12, stk. 1, 1. pkt., ordene »om ændringer i« til: »henholdsvis arbejdsløsheds-kassen om«, og i 2. pkt. indsættes efter »arbejdsdirektøren«: »henholdsvis direktøren for arbejdsløshedsforsikringen«.

4) I nr. 6 indsættes i det foreslåede § 12, stk. 2, efter »givet«: »arbejdsformidlingen«.

5) I nr. 6 indsættes efter det foreslåede § 12, stk. 2, som nyt stykke:

»Stk. 3. Har en modtager af uddannelsesydelse eller iværksætterydelse givet kassen urigtige oplysninger eller fortiet omstændigheder, der er af betydning for retten til dagpenge eller beregning af ydelserne, eller i øvrigt mod bedre vidende uberettiget modtaget ydelserne, skal beløbet, som er modtaget med urette, tilbagebetales af medlemmet.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

6) Efter nr. 8 indsættes som nye numre:

»01. I § 8, der bliver § 13, indsættes efter »§ 1, stk. 3«: », § 10, stk. 6, og § 11, stk. 6«.

02. I § 8, der bliver § 13, indsættes efter stk. 1:

»Stk. 2. Nærmere regler om, hvilke spørgsmål der henhører under arbejdsformidlingen, og hvilke spørgsmål der henhører under kassen, fastsættes af arbejdsdirektøren henholdsvis direktøren for arbejdsløshedsforsikringen.«

03. § 9, der bliver § 14, affattes således:

»§ 14. Klage over arbejdsformidlingens afgørelse ved administrationen af denne lov

kan inden 4 uger indbringes for arbejdsdirektøren af den, som afgørelsen vedrører.

Stk. 2. Arbejdsdirektørens afgørelse efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Ministeren kan inden 4 uger efter, at afgørelsen er blevet meddelt, på eget initiativ tage en afgørelse, der er truffet af arbejdsdirektøren, op til nærmere undersøgelse og afgørelse.

Stk. 4. Klage over kassens afgørelse i spørgsmål om uddannelses- og iværksættedydelse kan inden 4 uger indbringes for direktøren for arbejdsløshedsforsikringen af den, som afgørelsen vedrører. Nærmere regler fastsættes af direktøren for arbejdsløshedsforsikringen.

Stk. 5. Afgørelser, som er truffet af direktøren for arbejdsløshedsforsikringen efter stk. 4, kan inden 4 uger indbringes for ankenævnet for arbejdsløshedsforsikringen af den, som afgørelsen vedrører.«

Til § 2

7) Paragraffen affattes således:

»§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 1985.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan bestemme, at ydelserne indtil 1. oktober 1985 kan udbetales fra finanslovkonto (§ 28.02.02.51.01.).«

Til § 3

8) Paragraffen affattes således:

»§ 3

Stk. 1. Personer, der har afsluttet sidste arbejdstilbud inden lovens ikrafttræden, kan uanset § 9, stk. 1, i lov om arbejdstilbud til ledige som affattet ved denne lovs § 1, nr. 6, vælge at modtage endnu et arbejdstilbud, medmindre de har afsluttet en uddannelsesydelse efter de hidtidige regler.

Stk. 2. Arbejdsministeren fastsætter regler om, at § 10, stk. 3, og § 11, stk. 2, i lov om arbejdstilbud til ledige som affattet ved denne lovs § 1, nr. 6, kan fraviges helt eller delvis for personer, der har afsluttet sidste arbejdstilbud eller uddannelsesydelse før 1. juli 1985.

Stk. 3. Ledige, der afslutter et arbejdstilbud efter den 30. juni 1985, har ret til optagelse på en uddannelsesinstitution forud for ledige, der er omfattet af stk. 1, og som vælger en uddannelsesydelse. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler om fortrinnsrettens administration efter forhandling med den minister, hvorunder den enkelte uddannelse hører.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Tilføjelsen præciserer, at uddannelsesydelse og iværksættedydelse er et alternativ til arbejdstilbud, som medlemmer over 60 år ikke har krav på.

Til nr. 2

Det fremsatte lovforslags formulering pålægger den myndighed, der udbetaler den statslige uddannelsesstøtte, f.eks. Statens Uddannelsesstøtte, at påse, at der ikke samtidig udbetales uddannelsesydelse efter denne lov. Ændringsforslaget pålægger i stedet den, der udbetaler uddannelsesydelser, at påse, at begge ydelser ikke udbetales samtidig. Betingelsen tænkes administreret ved, at den ledige sender dokumentation til arbejdsløsheds-kassen om, at der ikke samtidig modtages anden statslig uddannelsesstøtte.

Til nr. 3, 4 og 5

Der henvises til bemærkningerne til nr. 6, nr. 02.

Til nr. 6

Ad nr. 02

Efter de foreslåede §§ 10, stk. 6, og 11, stk. 6, administreres ordningerne af arbejdsformidlingen, medens udbetalingen foretages af arbejdsløsheds-kasserne. Ved fastsættelsen af de nærmere regler om, hvilke spørgsmål der henhører under hvem, forudsættes det, at dette sker ved et samarbejde mellem de to direktører.

Ad nr. 03

Ændringen betyder, at muligheden for at klage til ministeren i konkrete sager om ar-

bejdstilbud afskæres i overensstemmelse med den almindelige bestræbelse på at begrænse klageadgangen. I stedet er indsat en bemyndigelse til arbejdsministeren, der gør det muligt i enkelte tilfælde at indkalde sager til undersøgelse og afgørelse. 4-ugers-fristen i stk. 3 skal beregnes på samme måde som ved den almindelige klageadgang. Arbejdsministeren vil indtil lovens revision regelmæssigt følge direktørens afgørelser og om nødvendigt tage sagerne op til undersøgelse og afgørelse.

Ændringen deler sammen med ændringerne i nr. 3-5 oplysningspligt, tilbagebetalings-spørgsmålet og klageadgang op, således at de forhold, som arbejdsløsheds-kassen skal afgøre, behandles på samme måde, som de tilsvarende spørgsmål om arbejdsløshedsdagpenge behandles, mens de forhold, der afgøres af arbejdsformidlingen, behandles på samme måde, som spørgsmål om arbejdstilbud i øvrigt behandles efter loven om arbejdstilbud til ledige.

Bemyndigelsen i det nye stk. 4 skal bruges til at fastsætte regler om, at klage til direktoratet for arbejdsløshedsforsikringen over en afgørelse fra en arbejdsløsheds-kasses hovedledelse skal indgives til hovedledelsen. Sådanne regler er i dag fastsat efter en lignende bemyndigelse i § 98, stk. 2, i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.

Arbejdsministeren har den 28. november 1984 fremsat forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (L 90). Efter dette lovforslag vil arbejdsløsheds-kasserne ikke kunne få refusion for dagpenge eller efterløn, der udbetales med urette. Kassen vil i givet fald heller ikke kunne få refusion for uddannelsesydelser og iværksætterydelse, der er udbetalt med urette. Skyldes fejludbetalingen forhold, som arbejdsformidlingen har ansvaret for, vil kassen alligevel få refusion, idet bemyndigelsen i § 1, nr. 9, i L 90 vil blive udnyttet til at fritage kassen for det objektive ansvar.

Til nr. 7

Den endelige omlægning af administrationen til EDB i arbejdsløsheds-kasserne sker pr. 1. juli 1985.

Reglerne i stk. 2 skal sikre, at arbejdsløsheds-kasserne, der skal foretage den konkrete udbetaling, kan nå at indrette deres udbeta-

lingssystemer på den nye ordning. Finanslovs-konto § 28.02.02.51.01. er kontoen for arbejdsløshedsdagpenge.

Til nr. 8

Den oprindelige § 3, stk. 1 og 2, indeholder en hjemmel til også at tilbyde uddannelses- og iværksætterydelse til personer, der har adgang til mere end ét arbejdstilbud. Ved ændringsforslaget falder den tidligere overgangsordning væk og erstattes af en hjemmel til, at alle ledige, der har afsluttet et arbejdstilbud før 1. juli 1985, kan modtage uddannelses- og iværksætterydelse.

Ledige, der er ophørt med et arbejdstilbud før 1. juli 1985, har mulighed for at vælge mellem et arbejdstilbud, en uddannelsesydel- se og en iværksætterydelse. Ledige, der ophører med et arbejdstilbud 1. juli 1985 eller derefter har ikke mulighed for at vælge et arbejdstilbud, men disse får i stedet fortrinsret til optagelse på en uddannelsesinstitution forud for den første gruppe ledige, hvis der på enkelte uddannelser skulle opstå en situation, hvor der ikke er pladser til begge grup- per af ledige.

Ændringsforslag

til

II. Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.

(Forlænget dagpengeret) (L 110)

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et flertal (KF, V, RV, CD og KrF):

Til § 1

1) Nr. 1 udgår.

2) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 51, stk. 2, indsættes efter 1. pkt.:
 »Til et medlem, hvis dagpengeret efter § 55, stk. 1, jfr. § 56, stk. 1, beror på gennemførelsen af en erhvervsmæssig uddannelse af den i § 41, stk. 1, nr. 3, litra c, nævnte art, og som ikke efter uddannelsens afslutning og forud for ledighedens indtræden har haft uafbrudt beskæftigelse i mindst 13 uger, udbetales ligeledes dagpenge med dette beløb.«

Til § 2

3) Paragraffen affattes således:

»§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 1985.«

Til § 3

4) I 1. pkt. ændres »§ 3, stk. 2« til: »§ 3, stk. 1« og »stilles medlemmet« til: »får medlemmet dagpengeret« samt »deltidsforsikrede stilles dog« til: »deltidsforsikrede får dog dagpengeret.«

Ny paragraf

5) Efter § 3 indsættes som ny paragraf:

»§ 4

Forslag til revision af loven fremsættes for folketinget i folketingsåret 1986-87.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Medlemmer, som tager erhvervsarbejde uden for kassens faglige område, skal efter de gældende regler lade sig overflytte til en anden kasse eller udtræde af kassen. Ændringsforslaget medfører, at denne regel også vil gælde medlemmer, der påbegynder selvstændig virksomhed og modtager iværksætterydelse.

Til nr. 2

Efter gældende praksis skal et arbejdsløs-

hedskassemedlem, der gennemfører en erhvervsmæssig uddannelse på mindst 18 måneder, udmeldes af sin hidtidige arbejdsløshedskasse og genoptages i den kasse, under hvis faglige område uddannelsen henhører. Medlemmet skal herefter gennemgå ventetiden for nyuddannede på 1 måned, før medlemmet er berettiget til dagpenge på dimittendsatsen. Medlemmet kan dog vælge at blive i sin kasse, men får så ikke fornyet dagpengeret. I stedet udbetales dagpenge med den individuelle sats i den resterende dagpengeperiode.

Arbejdsministeren finder det ikke rimeligt, at medlemmer, der i forvejen har gennemgået ventetiden efter optagelse, i denne situation skal pålægges ventetiden endnu en gang.

Arbejdsministeren finder, at disse medlemmer bør være dagpengeberettigede umiddelbart efter uddannelsens afslutning. For at tydeliggøre hjemmelen hertil foreslås, at der til et medlem, hvis dagpengeret beror på gennemførelsen af en erhvervsmæssig uddannelse på mindst 18 måneder, udbetales dagpenge med dimittendsatsen.

Der sker ingen ændring for nyuddannede, der optages på grundlag af uddannelsen.

Til nr. 4

Ændringsforslaget indebærer korrektion af en henvisning og en sproglig præcisering.

Til nr. 5

Som en konsekvens af den foreslåede revision af lov om arbejdstilbud til ledige, jfr. lovforslag nr. L 109, § 1, nr. 9, foreslås indsat en tilsvarende revisionsbestemmelse i dette lovforslag.

Flemming Jensen (KF) fmd. Henning Andersen (KF) Bo Kristensen (KF)

Jette Thomsen (KF) Jens Peter Jensen (V) Tørnæs (V) Bente Juncker (CD)

Steffensen (KrF) Jytte Andersen (S) Svend Auken (S) Bakholt (S)

Søren B. Jørgensen (S) nfm. Kaj Poulsen (S) Lilli Gyldenkilde (SF)

Ole Henriksen (SF) Elisabeth Bruun Olesen (VS) Estrup (RV)

Partierne FP og FD havde ikke medlemmer i udvalget.

Bilag I

ARBEJDSMINISTERIET

UNDERVISNINGSMINISTERIET

Liste over uddannelsestilbud med gode beskæftigelsesmuligheder*A. Undervisningsministeriet**Ordinære uddannelser**Erhvervsuddannelser*

EFG-basisår, jern og metal
 EFG-basisår, bygge og anlæg
 Teknisk assistent
 Levnedsmiddelasistent
 Trikotageassistent
 Bygningskonstruktør
 Laborant
 Maskintekniker
 Elektrotekniker
 Måletekniker
 Levnedsmiddeltekniker
 Byggetekniker
 Trætekniker
 VVS-tekniker
 Kemotekniker
 Miljøtekniker
 Elektroinstallatør
 Laboratorietekniker
 Søfartsuddannelser (bl.a. maskinist og telegrafist)
 Plejehjemsassistent
 Hjemmehjælperuddannelse

Videregående uddannelser

Naturvidenskabelige kandidatuddannelser i matematik, fysik, datalogi m.v.
 Kandidatuddannelser i økonomi
 Korrespondentuddannelser
 HA og kombinationsuddannelser mellem erhvervsøkonomi og sprog, datalogi samt erhvervsret
 Ingeniøruddannelser
 Erhvervsanalytiker
 Uddannelserne på Landbohøjskolen
 Sygeplejerske
 Enkeltfagskurser og andre korte kombinationsmoduler ved universiteter og øvrige højere læreanstalter

Alle ordinære uddannelser på listen er kompetencegivende bortset fra »enkeltfagskurser m.v.« på videregående uddannelser.

Uddannelsestilbud finansieret af de 50 mill. kr.

Erhvervsuddannelsesområdet

Enkeltfagskurser på tekniske skoler
 Enkeltfagskurser på handelsskoler
 Forkurser til tekniske uddannelser
 Iværksætterkurser

De videregående uddannelsers område

EDB-kurser
 Erhvervsintroducerende kurser
 HD-lignende kurser
 Særlige tilbud til ingeniører og teknikere
 Bioteknologi
 Kurser i industriel design
 Erhvervsprog

B. Arbejdsministeriet

Uddannelsestilbud inden for arbejdsmarkedsuddannelserne (længerevarende arbejdsmarkedsuddannelser) med gode beskæftigelsesmuligheder

På grundlag af de hidtidige oplysninger om beskæftigelsesudsigterne og de langtidslediges baggrund forventes det, at nedenstående uddannelsestilbud vil rumme gode beskæftigelsesmuligheder. Alle uddannelser er kompetencegivende.

Specialarbejderuddannelsen

Metalindustrien

Som eksempler kan nævnes:

- Kursus med afslutning inden for MAG-svejsning, plade eller rør
- Kursus med afslutning inden for drejning

Beklædnings- og tekstilindustrien, f.eks.:

- Kursus med afslutning inden for konfektionsssyning

Træindustrien

Bygge og anlæg, f.eks.:

- Kursus med afslutning inden for kloakering
- Kursus med afslutning inden for murerarbejdsmandsområdet
- Kursus med afslutning inden for beton

Herudover er der lokalt fra specialarbejderskolerne peget på uddannelsesforløb inden for

- gartneri
- elektronik
- syoperatør
- cafeteria/kantine
- rengøring

Det skal understreges, at sammensætningen af de længerevarende arbejdsmarkedsuddannelser inden for specialarbejderuddannelsen sker lokalt i overensstemmelse med de lokale beskæftigelsesmuligheder. Uddannelsesstilbuddene vil derfor variere lokalt.

Efteruddannelsen af faglærte

HK-området f.eks.:

- Kurser med emner inden for økonomi/regnskab og databehandling
- Kurser med emner inden for indkøb, salg og service

Metalindustrien

Byggefagene

Sammensætningen af de længevarende arbejdsmarkedsuddannelser inden for efteruddannelsen af faglærte foretages af de faglige udvalg i samarbejde med de lokale uddannelsesinstitutioner. Uddannelsesstilbuddene vil derfor kunne variere lokalt.

Ud over deltagelse i de af ovennævnte uddannelsesstilbud, der er særligt tilrettelagt som led i ordningen, kan langtidsledige på lige fod med andre søge optagelse på de nævnte (og andre) uddannelser. Langtidsledige har i forhold til deres forudsætninger samme mulighed for at blive optaget i kraft af den normale procedure.

Der er enighed om at tilvejebringe det nødvendige antal uddannelsespladser på områder med gode beskæftigelsesmuligheder.

Hvis der mod forventning viser sig at være behov for yderligere udbygning af uddannelser med gode beskæftigelsesmuligheder, optages der forhandlinger mellem regeringen og det radikale venstre med henblik på at skaffe de nødvendige midler enten gennem kompenserende besparelser eller ved tillægsbevilling.

Listen over uddannelsespladser med gode beskæftigelsesmuligheder revideres løbende. Udbygningsforpligtelsen gælder, så længe der fortsat er gode beskæftigelsesmuligheder inden for de pågældende områder.

Oversigt over uddannelsespladser, der forventes at kunne stilles til rådighed for langtidsledige i 1985. Geografisk fordelt pr. ca. 1. april 1985

	Hovedstads- området	Øvrige Sjæl- land plus øer	Sydsjælland	Midtjylland	Nordjylland	Ufordelt	I alt antal tilbud
<i>Undervisningsministeriet</i>							
1. Ordinære uddannelser	750	750	265	950	535	1.550 ¹⁾	4.800
– EFG-basis ²⁾	570	620	180	800	430	1.550	4.150
– lærlinge jern/metal ³⁾	50	50	15	50	35	0	200
– grundl. tekn. udd.	110	50	40	70	50	0	320
– videreg. tekn. udd.	20	30	30	30	20	0	130
2. Voksenuddannelser	1.430	1.130	430	1.375	835	4.000	9.200
a. Tilbud finansieret af de 50 mill. kr.							
– inden for erhvervsuddannelserne.	1.080	1.080	405	1.125	810	0	4.500
– inden for videregående uddannelser	350	50	25	250	25	0	700
b. Lokalt tilrettel. kurser ⁴⁾						2.000	2.000
c. Anden voksenuddannelse						2.000	2.000
Undervisningsministeriet i alt	2.180	1.880	695	2.325	1.370	5.550	14.000
<i>Arbejdsministeriet</i>							
Efteruddannelse						300	300
Specialarbejderkurser ⁵⁾	140	150	60	215	135		700
Arbejdsministeriet i alt	140	150	60	215	135	300	1.000
I alt	2.320	2.030	755	2.540	1.505	5.850	15.000

Noter:

¹⁾ Bruttobevægelser foregår indtil 1. august 1985, derfor ufordelt.

²⁾ Her kan peges på muligheden for så vidt muligt at samle »voksenhold« eller at samle de voksne i så store grupper som muligt inden for eksisterende hold samt på § 14 i lov om erhvervsfaglige grunduddannelser med henblik på uddannelsesforsøg med en »voksenprofil«. Det bemærkes, at efg-basisåret ikke alene fører frem til 2. delsuddannelserne inkl. praktikperioder, men også er adgangsgivende til grundlæggende tekniske eksamensuddannelser.

³⁾ Uddannelser gennemføres, hvor kontrakterne indgås. Her fordelt efter målgruppens geografiske fordeling. Finansieret af de 50 mill. kr.

⁴⁾ Lokalt tilrettelagte kurser specielt for langtidsledige oprettes efter regler så vidt muligt svarende til reglerne i lovforslaget om efteruddannelse. Det forudsættes dog, at alle kursusudgifter for de langtidsledige betales af staten, og at de langtidsledige modtager uddannelsesydelse.

Ordringen vil blive etableret som forsøg i henhold til aktstykke i 1985 med henblik på eventuelt senere at kunne indgå under lovforslaget om efteruddannelse som en del af dette.

Kurserne tænkes hovedsageligt etableret på erhvervsskolerne.

⁵⁾ En foreløbig fordeling.

Bilag III

ARBEJDSMINISTERIET
Beskæftigelsessekretariatet

Tabel 1.

Oversigt over det forventede antal personer mellem 25–54 år, der ophører et arbejdstilbud i sidste halvdel af 1985, fordelt på amtskommuner m.v.

	Antal ¹⁾	Procent
Københavnsområdet	3.760	18,8
Frederiksborg	840	4,2
Roskilde	500	2,5
Vestsjælland	1.340	6,7
Storstrøm	1.160	5,8
Bornholm	100	0,5
Fyn	2.200	11,0
Sønderjylland	980	4,9
Ribe	720	3,6
Vejle	1.560	7,8
Ringkøbing	780	3,9
Århus	2.780	13,9
Viborg	740	3,7
Nordjylland	2.540	12,7
I alt	20.000	100,0

¹⁾ Opgjort på grundlag af fordelingen blandt påbegyndte arbejdstilbud i sidste halvdel af 1984.

Tabel 2.

Oversigt over det forventede antal personer¹⁾ mellem 25–54 år, der ophører et arbejdstilbud i sidste halvdel af 1985, fordelt på køn

	Antal	Procent
Mænd	7.600	38
Kvinder	12.400	62
I alt	20.000	100

¹⁾ Jfr. fodnote til tabel 1.

Tabel 3

Oversigt over det forventede antal personer¹⁾, der ophører et arbejdstilbud i sidste halvdel af 1985, fordelt efter alder

	Antal	Procent
25-29	6.300	31,5
30-34	4.280	21,4
35-39	3.140	15,7
40-44	2.280	11,4
45-49	2.000	10,0
50-54	2.000	10,0
I alt	20.000	100,0

¹⁾ Jfr. fodnote til tabel 1.

Tabel 4

Oversigt over det forventede antal personer¹⁾ mellem 25-54 år, der ophører et arbejdstilbud i sidste halvdel af 1985, fordelt på arbejdsløshedskasse og køn. Procentvis fordelt.

A-kasser

Specialarbejdere	24,1
Handels- og kontorfunktionærer	21,2
Kvindelige arbejdere	10,2
Servicefag	7,7
Byggefag	2,7
Metalarbejdere	4,1
Akademikere	2,6
Øvrige arbejdere	10,5
Øvrige funktionærer og selvstændige	15,6
Øvrige A-kasser	1,3
I alt	100,0

¹⁾ Jfr. fodnote til tabel 1.